

**Malli sosiaalihuollon
laillistettujen
ammattihenkilöiden
työnjaon laatimiseksi
sosiaalialan työpaikoille**

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

SISÄLLYS

Mallin tarkoitus ja tulkinta	2
Kuvaus	3
Taustaa	5
Työnjako palveluprosessissa	
Asian vireilletulo	6
Palvelutarpeen arviointi	7
Asiakkuuden suunnittelu	8
Palvelun järjestäminen	9
Palvelun toteutus	10
Palvelujen arviointi	11
Rakenteellinen työ	12
Lähteet	13
Liitteet	14

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Mallin tarkoitus ja tulkinta

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaosta tekee näkyväksi sosiaalihuollon korkeakoulutettujen laillistettujen ammattihenkilöiden sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien työn tavoitteet, keskeiset sisällöt sekä roolin suhteessa asiakkaaseen sosiaalisen auttamistyön asiakasprosessin eri vaiheissa.

Malli on sovellettavissa siten, että asiakasprosessin keskeiset työtehtävät voidaan tehdä joko itsenäisesti, pari- tai tiimityönä. Valinta itsenäisen työskentelyn tai työpari- ja tiimityön välillä sekä niissä tarvittavasta ammattirakenteesta on toteutettava asiakkaiden etua ja tarpeita vastaavasti.

Mallia voidaan hyödyntää sekä sosiaalialan sisäisessä työnjaossa että laajemmin sote-toimintaympäristöissä, kun mietitään millaisissa tilanteissa ja mitä sosiaalialan olemassa olevaa ja muuta osaamista tarvitaan niin ammattiryhmälähtöisessä työssä kuin monialaisessa asiakasyhteistyössä ja rajatyössä. Malli soveltuu käytettäväksi myös työelämän ja työtehtävien muutostilanteissa silloin kun pohditaan sosiaalialan korkeakoulutettujen osaajien tarvetta erilaisissa fyysisissä ja digitaalisissa toimintaympäristöissä.

Sote- ja maakuntauudistus tulevat lisäämään asiakkaiden valinnanvapautta, jolloin on tärkeää varmistaa riittävä osaaminen sosiaalihuollon tarpeiden tunnistamiseen niin sote-keskuksissa kuin maakunnan liikelaitoksissa. Erityisesti sote-keskuksissa annettava sosiaalihuollon neuvonta- ja ohjaus tulee olemaan keskeisessä roolissa asiakkuuden vireilletulovaiheessa.

Mallin tarkastelutapa perustuu sosiaalialan korkeakoulutuksen tuottaman osaamisen asiakaslähtöiseen soveltamiseen. Malli myös perustelee sosiaalihuollon korkeakoulutettujen eri ammattihenkilöiden tarvetta asiakastyössä.

Malliin ei ole kirjattu tehtäväkohtaisia pätevyysvaatimuksia, koska sosiaalihuollon ammattihenkilölaissa ei niistä erikseen säädetä. Tiettyjä tehtäviä koskevia pätevyysvaatimuksia sisältyy eri lakeihin kuten esimerkiksi sosiaalihuoltolakiin, lastensuojelulakiin sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin ja ne on erikseen otettava huomioon tehtäväjako laadittaessa (ks. liite1).

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Kuvaus

Sosiaalialan korkeakoulutettujen työnjako -malli on geneerinen ja tarkoitettu tueksi työnjaon kehittämisessä ylemmän (sosiaalityöntekijä) ja alemman (sosionomi AMK) korkeakoulututkinnon suorittaneiden laillistettujen ammattihenkilöiden kesken. Eri toimintaympäristöihin mallia sovellettaessa sosionomin kohdalla voi olla geronomi (AMK) tai kuntoutuksen ohjaaja (AMK). Tarkastelu pohjautuu korkeakoulutuksen tuottamaan osaamiseen¹. Sosiaalialan korkeakoulutettujen tehtävänimikkeet voivat olla vaihtelevia.

Mallia voidaan täydentää lisäämällä siihen myös sosiaalihuollon ammattihenkilölain mukaiset nimikesuojatut lähihoitajat.

Mallissa on määritelty yleiset reunaehdot työnjaon laatimiselle ammattihenkilöryhmittäin. Tehtäväkuvat on aina laadittava erikseen ottaen huomioon sosiaalihuollon monet toimintaympäristöt sekä eri työtehtävissä vaadittava osaaminen (peruskoulutus, täydennys-, lisä- ja jatkokoulutus). Näin esimerkiksi sosionomi (ylempi AMK) -tutkinnon suorittaneen maisteritason osaaminen tulee ottaa huomioon tehtäväkuvia laadittaessa samoin kuin sosiaalityön erikoistumiskoulutusten suorittaminen. Myös työn vaativuus ja mitoitus on aina erikseen arvioitava.

Työnjakoa on mallissa tarkasteltu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ”Sosiaalihuollon palvelutehtäväkohtaiset palveluprosessit” kuvauksessa määriteltyjen yleisten asiakkaan palveluprosessien mukaan (THL 6.4.2017). THL:n määrittelemät sosiaalihuollon yleiset palveluprosessit ovat: asian vireilletulon käsittely, palvelutarpeen arviointi, asiakkuuden suunnittelu, palvelun järjestäminen ja palvelun toteutus. Mallissa asiakkaan palveluprosessin kuvausta on täydennetty palvelujen arvioinnilla sekä rakenteellisella työllä. Malli on rakennettu siten, että asiakasprosessin toteuttamiseen voi osallistua eri toimijoita prosessin eri vaiheissa. Myös laillistettujen ammattihenkilöiden työ voi painottua asiakasprosessin eri vaiheisiin.

Asiakasprosessin kaikki vaiheet toteutuvat lähinnä sosiaalihuollon viranomaistyössä. Mallin eri osat ovat kuitenkin sovellettavissa työnjaon laadintaan myös muissa toimintaympäristöissä. Tällöin voidaan tarkastella esimerkiksi vain yhtä prosessin osaa.

¹ Sosiaalityön koulutuksen tuottama osaaminen: <http://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=198a1ca7-7692-4899-863d-154064f438b7>

Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit: <https://www.innokyla.fi/documents/1167850/5e8f1ef1-7a5b-4dfb-a629-0ea09dbfe904>

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Sote-keskuksissa annettava neuvonta ja ohjaus on otettu huomioon kuvattaessa työnjakoa asiakasprosessin vireillutulovaiheessa. Sote- ja maakuntamallit edellyttävät nykyistä verkostomaisempaa työtettä ja eri ammattihenkilöryhmien tiivistä yhteistyötä (pari- ja tiimityö, verkostotyö) asiakassuunnitelmien tavoitteiden toteuttamisessa.

Malli on myös sovellettavissa suhteessa erilaisiin delegointi- ja hallintosäätöihin esim. kunnissa, kuntayhtymissä ja maakunnissa.

Malli varmistaa laadukkaan sosiaalihuollon ammattihenkilöiden osaamisperusteisesti tekemän asiakastyön, asiakkaiden edun ja hyvän kohtelun, ammattieettisen toiminnan sekä asiakasturvallisuuden toteutumisen sosiaalihuollon lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Sosiaalityön ammatillinen johtaminen on sosiaalihuollon ammattihenkilölain mukaan järjestettävä siten, että siitä vastaa laillistettu sosiaalityöntekijä. Asiakasturvallisuuden ja sosiaalihuollon laadun varmistaminen edellyttävät lisäksi, että sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työ kaikissa asiakasprosessin eri vaiheissa on ammatillisesti johdettua myös moniammatillisissa työyhteisöissä ja rajatyössä toimittaessa.

Mallissa asiakastyö jakaantuu sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien kesken siten, että vastuu erityisen tuen tarpeessa olevista asiakkaista on kirjattu sosiaalityöntekijöiden työnkuvaan sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla.

Sosiaalihuoltolain 3 §:n 3 ja 6 kohdissa määritellään erityisen tuen tarpeessa oleva henkilö ja asiakas seuraavasti:

- Erityistä tukea tarvitsevalla henkilöllä ja asiakkaalla henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja kognitiivisen tai psyykkisen vamman tai sairauden, päihteiden ongelmakäytön, usean yhtäaikaisen tuen tarpeen tai muun vastaavan syyn vuoksi ja jonka tuen tarve ei liity korkeaan ikään siten kuin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012), jäljempänä vanhuspalvelulaki, 3 §:ssä säädetään.
- Erityistä tukea tarvitsevalla lapsella lasta, jonka kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai joka itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään tai joka on erityisen tuen tarpeessa 3 kohdassa mainituista syistä.

Sosiaalihuoltolain soveltamisoppaassa (STM:n julkaisuja 2017/5 s. 26 - 27) todetaan, että yksilökohtaisen arvion erityisen tuen tarpeesta tekee sosiaalityöntekijä. Se, onko henkilö lain tarkoittamalla tavalla erityistä tukea tarvitseva henkilö, on harkittava ja ratkaistava aina tapauskohtaisesti kokonaisvaltaisen arvioinnin perusteella.

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Taustaa

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä tuli voimaan 1.3.2016. Sosiaalihuollon laillistettuja ammattihenkilöitä ovat sosiaalityöntekijä, sosionomi, geronomi ja kuntoutuksen ohjaaja. Ammattihenkilöt ovat rekisteröityneenä sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin Suosikkiin, jota Valvira ylläpitää. Rekisteriin merkitään myös ammattihenkilöiden suorittamat sosiaalialan ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, ammatilliset lisensiaattitutkinnot ja korkeakoulutettujen erikoistumiskoulutukset.

Ammattihenkilölain yhtenä tarkoituksena on edistää tarkoituksenmukaisen tehtävärakenteen muodostamista asiakkaiden palvelutarpeet huomioon ottaen (1 § 2 kohta).

Ammattihenkilölain (31 §) mukaisen neuvottelukunnan alaisuudessa toimii työnjakojaosto. Sen yhdeksi tehtäväksi on määritelty esityksen tekeminen sosiaalihuollon ammattihenkilöiden työnjaon uudistamiseksi. Suunnitelman mukaan jaosto antaa ehdotuksensa ammattihenkilöiden työnjaon uudistamiseksi alkuvuodesta 2018. Talentian malli toimitetaan työnjakojaostolle pohjamateriaaliksi.

Ammattihenkilölailla kumotun sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuslain pohjalta on aiemmin laadittu ”Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön tehtävärakennesuositus” (STM:n julkaisuja 2007:14). Tehtävärakennesuositusta on hyödynnetty tätä mallia laadittaessa.

Liitteessä 2 on lueteltu työnjakoa määrittelevät keskeiset sosiaalihuollon lait ja niiden säännökset.

Mallin laatimisprosessi on kuvattu liitteessä 3.

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

ASIAN VIREILLETULO	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen
Sosiaalityöntekijä	<p>Sosiaalihuollon asiantuntijuuden ja lainsäädännön sekä asiakkaiden sosiaalisten oikeuksien toteutumisen varmistaminen.</p> <p>Vireilletuloprosessin toimivuuden kokonaisuudesta vastaaminen.</p>	<p>Vireilletuloprosessin johtaminen.</p> <p>Ilmoitusten vastaanottaminen ja ensiarvion tekeminen sosiaalihuollon tai muun sote-palvelun tarpeesta.</p> <p>Vireilletulon dokumentointi ja päätöksenteko asiakkuudesta. Tarvittaessa ohjaaminen asiakkuuden arviointiin vastuuhenkilölle sekä erityisen tuen tarpeen arviointi.</p> <p>Tarvittaessa palveluneuvonta ja -ohjaus.</p>	<p>Erityisasiantuntija suhteessa asiakkuuden vireilletuloon.</p> <p>Vastuuhenkilö suhteessa erityisen tuen tarpeessa oleviin asiakkaisiin.</p>
Sosionomi	<p>Sosiaalihuollon asiantuntijuuden ja asiakkaiden sosiaalisten oikeuksien toteutumisen varmistaminen.</p> <p>Vireilletuloprosessien toimivuuden ja eteenpäin viemisen varmistaminen.</p>	<p>Ilmoitusten vastaanottaminen ja ensiarvion tekeminen sosiaalihuollon tai muun sote-palvelun tarpeesta.</p> <p>Vireilletulon dokumentointi ja päätöksenteko asiakkuudesta. Tarvittaessa ohjaaminen asiakkuuden arviointiin vastuuhenkilölle.</p> <p>Palveluneuvonta ja -ohjaus.</p>	<p>Asiantuntija suhteessa asiakkuuden vireilletuloon.</p> <p>Vastuuhenkilö suhteessa muihin kuin erityisen tuen tarpeessa oleviin asiakkaisiin.</p>

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen
Sosiaalityöntekijä	<p>Koko asiakaskunnan, etenkin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden, elämäntilannetta ja tarpeita vastaavien sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuuden arviointi yhdessä asiakkaiden kanssa.</p> <p>Ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön ja tutkitun teoreettisen tiedon hyödyntäminen.</p>	<p>Palvelutarpeen arvioinnista vastaaminen, laatiminen ja dokumentointi. Painottuu erityisen tuen tarpeessa oleviin asiakkaisiin.</p> <p>Palvelujen kartoittaminen ja ohjaus tarvittaviin palveluihin. Painottuu erityisen tuen tarpeessa oleviin asiakkaisiin.</p>	<p>Asiakasprosessien kokonaisuuden ja asiakastyön asiantuntija.</p> <p>Arviointiin perustuvien päätösten tekijä.</p> <p>Vastuutyöntekijä palvelutarpeen arvioinnissa.</p>
Sosionomi	<p>Muiden kuin erityisen tuen asiakkaiden elämäntilannetta ja tarpeita vastaavien sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuuden arviointi yhdessä asiakkaiden kanssa.</p> <p>Ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön ja tutkimuksellisen kehittämistyön tuottaman tiedon hyödyntäminen.</p>	<p>Muiden kuin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnista vastaaminen, laatiminen sekä dokumentointi.</p> <p>Palvelujen kartoittaminen ja ohjaus tarvittaviin palveluihin muiden kuin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden osalta.</p>	<p>Asiakastyön ja asiakasprosessien asiantuntija.</p> <p>Arviointiin perustuvien päätösten tekijä.</p> <p>Vastuutyöntekijä palvelutarpeen arvioinnissa.</p>

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

ASIAKKUUDEN SUUNNITTELU	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen
Sosiaalityöntekijä	<p>Suunnitelmallinen muutostyö laadukkaissa ja tavoitteellisissa asiakasprosesseissa.</p> <p>Asiakkaiden sosiaalisten oikeuksien toteutumisen turvaaminen.</p> <p>Asiakkaiden yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen.</p>	<p>Painopisteenä erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden asiakassuunnitelman laatimisesta sekä koordinoinnista ja dokumentoinnista vastaaminen.</p>	<p>Yhteistyökumppani asiakkaille ja eri verkostoille suunnitelman ja palveluprosessin laatimiseksi.</p> <p>Vastaa erityisen tuen tarpeessa olevista asiakkaista ja tarpeen mukaan myös muista asiakkaista.</p> <p>Suhteessa muihin asiakkuuksiin rooli on konsultoiva.</p> <p>Vastaa yhteistyöprosesseista.</p>
Sosionomi	<p>Suunnitelmallinen muutostyö laadukkaissa ja tavoitteellisissa asiakasprosesseissa.</p> <p>Asiakkaiden sosiaalisten oikeuksien toteutumisen turvaaminen.</p> <p>Asiakkaiden yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen.</p>	<p>Painopisteenä muiden kuin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden asiakassuunnitelman laatimisesta sekä koordinoinnista ja dokumentoinnista vastaaminen.</p>	<p>Yhteistyökumppani muille kuin erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille ja eri verkostoille suunnitelman ja palveluprosessin laatimiseksi.</p> <p>Vastaa yhteistyöprosesseista.</p>

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

PALVELUN JÄRJESTÄMINEN	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen
Sosiaalityöntekijä	<p>Palveluiden yhteensovitus kokonaisuuksiksi monitahoisissa tilanteissa, varsinkin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden moninaisiin tarpeisiin vastaten.</p> <p>Hyvän sosiaalihuollon, laadukkaiden palveluiden ja asiakasturvallisuuden toteutumisen varmistaminen.</p>	<p>Päätöksenteko asiakassuunnitelmien pohjalta painottuen erityisen tuen tarpeessa oleviin asiakkaisiin.</p> <p>Muiden asiakkaiden kohdalla rooli on konsultoiva.</p>	<p>Sosiaalisen hyvinvoinnin, palvelujen ja palveluohjauksen asiantuntija ja päätöksentekijä painottuen erityisen tuen palveluihin.</p>
Sosionomi	<p>Asiakkaan tarpeita vastaavien palveluiden järjestäminen sekä palveluiden yhteensovittaminen monitahoisissa tilanteissa.</p> <p>Hyvän sosiaalihuollon, laadukkaiden palveluiden ja asiakasturvallisuuden toteutumisen varmistaminen.</p>	<p>Päätöksenteko asiakassuunnitelmien pohjalta, muut kuin erityisen tuen tarpeessa olevat asiakkaat.</p>	<p>Sosiaalisen hyvinvoinnin, palvelujen ja palveluohjauksen asiantuntija ja päätöksentekijä.</p>

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

PALVELUN TOTEUTUS	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen
Sosiaalityöntekijä	Asiakassuunnitelmassa määriteltyihin tarpeisiin vastaaminen ja tavoitteiden toteutuminen ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.	Suunniteltua muutosta tukeva sosiaalityö, sosiaalinen kuntoutus ja niiden dokumentointi. Tarvittaessa työpari sosionomille. Toteuttamissuunnitelman laatiminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa.	Sosiaalityöntekijä, sosiaalityön asiantuntija. Palvelukokonaisuuksien ja asiakkaan erilaisten suhdeverkostojen, toimijuuden ja osallisuuden vahvistaja sekä koordinoija tavoiteltujen muutosten suuntaisesti. Omatyöntekijä erityistä tukea tarvitseville asiakkaalle.
Sosionomi	Asiakassuunnitelmassa määriteltyihin tarpeisiin vastaaminen ja tavoitteiden toteutuminen ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.	Suunniteltua muutosta tukeva sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus sekä niiden dokumentointi. Tarvittaessa työpari sosiaalityöntekijälle. Toteuttamissuunnitelman laatiminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa.	Sosionomi, sosiaaliohjauksen asiantuntija. Toimijuuden sekä asiakkaan erilaisten suhdeverkostojen ja osallisuuden vahvistaja ja koordinoija tavoiteltujen muutosten suuntaisesti. Omatyöntekijä muille kuin erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille.

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

PALVELUJEN ARVIOINTI	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen
Sosiaalityöntekijä	Palvelujen toimivuuden ja vaikutusten arviointi suhteessa asiakkaiden elämäntilanteisiin, tarpeisiin ja yhteiskuntaan.	<p>Palvelukokonaisuuksien tutkiminen, arvioiminen, seuranta ja raportointi.</p> <p>Asiakaspalautteiden, asiakkaiden ja verkostojen kokemusten sekä dokumentoitujen asiakastietojen hyödyntäminen osaamisperusteisesti palvelujen kehittämisen ja tiedon tuottamisen tukena.</p> <p>Asiakassuunnitelmien päivittäminen arviointitiedon pohjalta.</p>	Sosiaalityön asiantuntija, tutkija ja palvelujen kehittäjä.
Sosionomi	Palvelujen toimivuuden ja vaikutusten arviointi suhteessa asiakkaiden elämäntilanteisiin ja tarpeisiin.	<p>Palvelujen toteutumisen seuraaminen, arviointi ja raportointi.</p> <p>Asiakaspalautteiden, asiakkaiden ja verkostojen kokemusten sekä dokumentoitujen asiakastietojen hyödyntäminen osaamisperusteisesti palvelujen kehittämisen ja tiedon tuottamisen tukena.</p> <p>Asiakassuunnitelmien päivittäminen arviointitiedon pohjalta.</p>	Sosiaaliohjauksen asiantuntija ja palvelujen kehittäjä.

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

RAKENTEELLINEN TYÖ	Työn keskeiset tavoitteet	Työn keskeiset sisällöt	Rooli / suhde asiakkaaseen
Sosiaalityöntekijä	<p>Palvelurakenteisiin ja yhteiskunnallisiin olosuhteisiin vaikuttaminen sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi.</p> <p>Sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon tutkiminen ja tuottaminen.</p> <p>Oman asiantuntijuuden ja osaamisen kehittäminen.</p>	<p>Tutkitun tiedon ja toimenpide-ehdotusten välittäminen sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi.</p> <p>Asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.</p>	<p>Tutkija ja konsultoiva asiantuntija.</p> <p>Asiakkaiden oikeuksien edistäjä ja puolustaja.</p> <p>Yhteiskunnallinen vaikuttaja.</p>
Sosionomi	<p>Sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon tuottaminen ja välittäminen sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi.</p> <p>Oman asiantuntijuuden ja osaamisen kehittäminen.</p>	<p>Sosiaalihuollon asiantuntija-, asiakas- ja kokemustiedon tuottaminen ja välittäminen sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi.</p> <p>Asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.</p>	<p>Osallistava ja valmentava asiantuntija sekä vaikuttaja.</p> <p>Asiakkaiden oikeuksien edistäjä ja puolustaja.</p>

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Kangasniemi Mari, Voutilainen Ari, Kapanen Sari, Tolmala Annika, Koponen Johannes, Hämäläinen Mirja, Elovainio Marko: Työn uusjako. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmien työnkuvien ja keskinäisen työnjaon kohdistaminen ja tehostaminen SOTE-reformissa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 66/2017.

Nikander Jussi, Juntunen Eeva, Holmberg Eeva ja Thuesen-Tuominen Minna: Aikuisten parissa tehtävän sosiaalialan työn osaamistarpeet. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2017:13.

Sarvimäki, Pirjo ja Siltaniemi, Aki (toim.): Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön tehtävärakennesuositus. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2007:14. Sosiaali- ja terveysministeriö, Helsinki 2007.

Sosiaalihuoltolain soveltamisopas. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2017:5. Sosiaali- ja terveysministeriö, Helsinki 2017.

www-lähteet:

Sosiaalityön koulutuksen tuottama osaaminen: <http://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=198a1ca7-7692-4899-863d-154064f438b7>

Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit: <https://www.innokyla.fi/documents/1167850/5e8f1ef1-7a5b-4dfb-a629-0ea09dbfe904>

(Työnjaon 4 askelta tuloste) >> <https://talentia.fi/wp-content/uploads/2017/06/Tyonjako-4-askelta-Valmis.pdf>

(Työnjaosta Talentian verkkosivuilla) >> <https://talentia.fi/tyoelamainfo/amatit-ja-patevyydet/tyonjako-sosiaalialalla/>

(Työnjaon lainsäädännölliset reunaehdot) >> https://talentia.fi/wp-content/uploads/2017/06/Tyonjaon_reunaehdot_esitys_pdf.pdf

(Uutinen) >> <https://talentia.fi/uutiset/toimiva-tyonjako-syntyy-muutamasta-askeleesta/>

https://www.thl.fi/documents/920442/2940835/Sosiaalihuollon_palvelutehtavakohtaiset_palveluprosessit.pdf/beca67df-b7dd-4db8-bf86-48e19

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Liite 1 Tehtäväkohtaiset pätevyysvaatimukset lainsäädännössä

<ul style="list-style-type: none">- Adoptiolaki (22/2012):<ul style="list-style-type: none">o 22 § Adoptioneuvonnan antajat.- Lastensuojelulaki (417/2007):<ul style="list-style-type: none">o 13 § Lastensuojelutoimenpiteistä päättävä viranhaltijao 13 b § Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijäo 26 § Lastensuojeluasian vireille tulo ja lastensuojelun tarpeen selvittämineno 27 § Lastensuojelun asiakkuuden alkamineno 29 § Lapsen tapaamineno 36 § Lastensuojelun avohuollon tukitoimeto 38 § Lapsen kiireellinen sijoituso 38 a § Päätös kiireellisen sijoituksen jatkamisestao 39 § Kiireellisen sijoituksen lakkaamineno 41 § Huostaanoton ja sijaishuollon valmisteluo 43 § Huostaanottoa ja sijaishuoltoa koskeva päätöksentekoo 45 § Huostaanotetun lapsen huoltoo 47 § Huostassapidon kesto ja lakkaamineno 52 § Yhteistyö sijaishuollon aikanao 53 § Tietojen antaminen lapselle ja mahdollisuus keskusteluun-	<ul style="list-style-type: none">o 60 § Henkilöstöo 63 § Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätöso 76 § Jälkihuollon sisältö. <ul style="list-style-type: none">- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013):<ul style="list-style-type: none">o 7 § Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut.- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014):<ul style="list-style-type: none">o 27 a § Lastenvalvojao 36 § Palvelutarpeen arviointio 42 § Omatyöntekijäo 46 § Hoidon ja huolenpidon turvaavat päätökseto 46 a § Hoidon ja huolenpidon turvaavat päätökseto 49 a § Henkilöstö.- Ulkomaalaislaki (301/2004):<ul style="list-style-type: none">o 122 § Lapsen säilöön ottaminen.
---	--

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Liite 2 Työnjakoa määrittävä keskeinen lainsäädäntö

<ul style="list-style-type: none">- Suomen perustuslaki (731/1999):<ul style="list-style-type: none">o 6 § Yhdenvertaisuuso 19 § Oikeus sosiaaliturvaano 22 § Perusoikeuksien turvaamineno 124 § Hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle. - Sosiaalihuoltolaki (1301/2014):<ul style="list-style-type: none">o 1 § Lain tarkoituso 3 § Määritelmäto 4 § Asiakkaan etuo 12 § Välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaamineno 13 § Lapsen terveyden ja kehityksen turvaamineno 15 § Sosiaalityöo 16 § Sosiaaliohjauso 17 § Sosiaalinen kuntoutuso 18 § Perhetyöo 36 § Palvelutarpeen arviointio 46 § Hoidon ja huolenpidon turvaavat päätökseto 46 a § Sosiaalihuollon johtamineno 49 a § Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none">- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000):<ul style="list-style-type: none">o 1 § Lain tarkoituso 4 § Oikeus laadultaan hyvään sosiaalihooltoon ja hyvään kohteluuno 7 § Palvelu- ja hoitosuunnitelmao 8 § Itsemääräämisoikeus ja osallistumineno 9 § Itsemääräämisoikeus erityistilanteissa. - Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015):<ul style="list-style-type: none">o 1 § Lain tarkoituso 3 § Sosiaalihuollon ammattihenkilöo 4 § Ammattieettiset velvollisuudeto 5 § Ammattipätevyyden ylläpitäminen ja osaamisen kehittämineno 7 § Oikeus sosiaalityöntekijän ammattia Suomessa suoritetun koulutuksen perusteellao 8 § Oikeus harjoittaa sosionomin ja geronomin ammattia Suomessa suoritetun koulutuksen perusteellao 9 § Sosiaalityöntekijän erityiset velvollisuudet.
--	---

Malli sosiaalihuollon laillistettujen ammattihenkilöiden työnjaon laatimiseksi sosiaalialan työpaikoille

Liite 3 Työnjakomallin laatimisprosessi

Työnjakomallin laatiminen on ollut Talentian työelämätoimikunnan tehtävänä toimikaudella 2017 – 2019. Mallin taustaksi koostettiin kokonaisuus reunaehdoista, jotka lainsäädännön ja osaamisvaatimusten sekä työhyvinvoinnin kautta vaikuttavat sosiaalialan laillistettujen ammattihenkilöiden työnjakoon. Reunaehdot on tarkasteltu myös sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen ja valinnanvapauden näkökulmista: https://talentia.fi/wp-content/uploads/2017/06/Tyonjaon_reunaehdot_esitys_pdf.pdf.

Huhtikuun 2017 aikana Talentian työelämätoimikunta keräsi hyviä kokemuksia työnjaon kehittämisestä sekä tehtäväkuvista järjestön jäseniltä. Esimerkkejä tuli yli 50 kappaletta sosiaalihuollon eri sektoreilta ja positiosta. Esitetyissä tehtäväkuissa keskityttiin palvelutarpeenarvioihin ja päätöksentekoon sekä palvelun toteutukseen. Asiakasprosessin vaiheet vireilletulo, asiakkuuden suunnittelu, asiakkaan osallisuus, palvelujen toimivuuden ja vaikutusten arviointi sekä vaikuttamis- ja rakenteellinen työ puuttuivat kuvauksista lähes kokonaan. Tämän vuoksi työelämätoimikunnan valitsi mallin lähtökohdaksi THL:n määrittelemät sosiaalihuollon yleiset palveluprosessit.

Talentian työelämätoimintakunta kehitti mallia vuoden 2017 kokouksissaan (10.3., 4.4., 4.5., 25.8. ja 20.10.).

Talentian aikuistyön työryhmä arvioi työnjakomallia 14.9.2017. Talentian sopimus- ja työelämätoimikunnat arvioivat mallia suhteessa työn vaativuuden arviointiin kokouksessaan 22.9.2017. Talentian jäsenyhdistysten puheenjohtajat käsitelivät mallia puheenjohtajapäivillä 6.10.2017. Talentialaiset luottamusmiehet kommentoivat mallia koulutustilaisuudessa 9.11.2017. Työnjakomalli oli lausuntokierroksella Talentian jäsenyhdistyksissä ajalla 30.10. – 26.11.2017. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman sosiaalihuollon ammattihenkilölain mukaisen neuvottelukunnan työnjakojaosto käsiteli ja kommentoi mallia kokouksessaan 1.12.2017.

Mallia täsmennettiin annettujen kommenttien ja lausuntojen perusteella ja Talentian työelämätoimikunta hyväksyi 8.12.2017 mallin lähettämisen Talentian hallituksen käsiteltäväksi. Talentian hallitus hyväksyi mallin kokouksessaan 14.12.2017.

Työnjakomallin käyttöönoton tueksi ja mallin vuorovaikutteiseksi kehittämiseksi Talentia järjestää työpajoja, joissa laillistetut ammattihenkilöt sosiaalihuollon eri toimintaympäristöistä soveltavat mallia omaan työhönsä asiakasprosessin eri vaiheissa. Työpajoista saadun materiaalin pohjalta Talentia valmistellaan työnjakomallin soveltamisopas työnjaon ja tehtäväkuvien kehittämiseksi sosiaalihuollon eri sektoreilla.